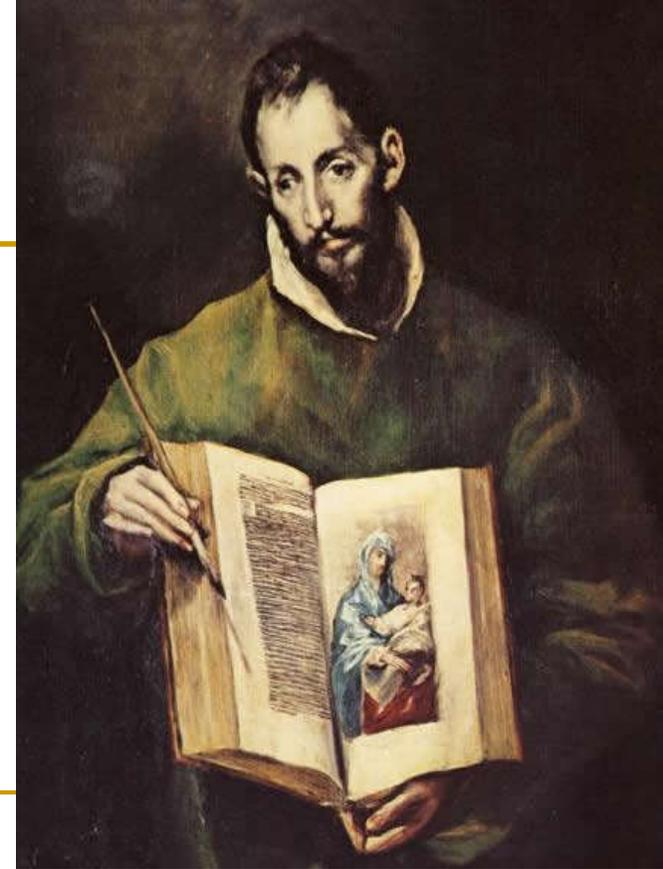




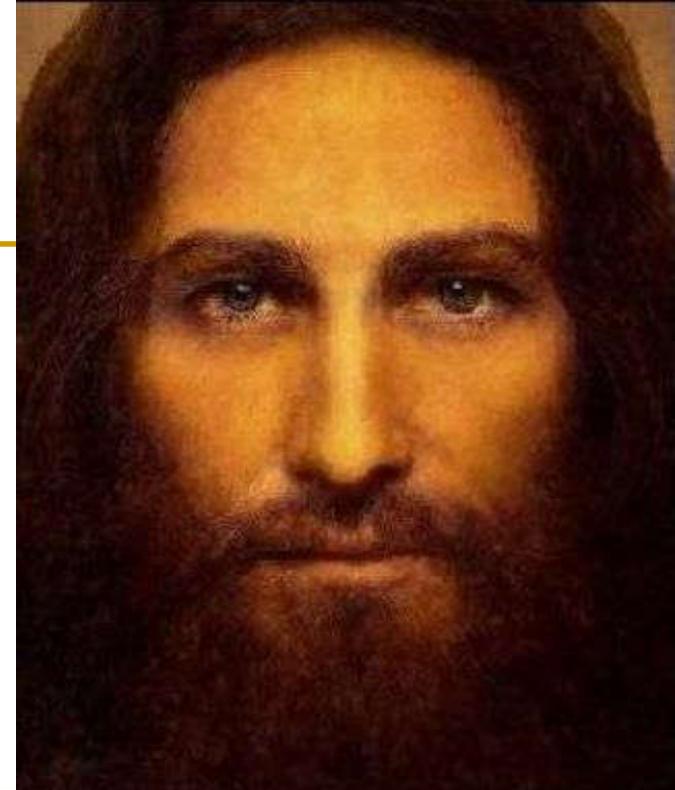
Biblija – Novi zavjet 20./21.
amdg.ffrz.hr – nastava

Kristovo javno djelovanje u Lk





Biblija – Novi zavjet 20./21.
amdg.ffrz.hr – nastava
Ponedjeljkom i četvrtkom u 11:15



Biblija – Novi zavjet

Dokument o osnutku i Osnivaču kršćanstva

pon, čet u 11:15, FFRZ aula 3



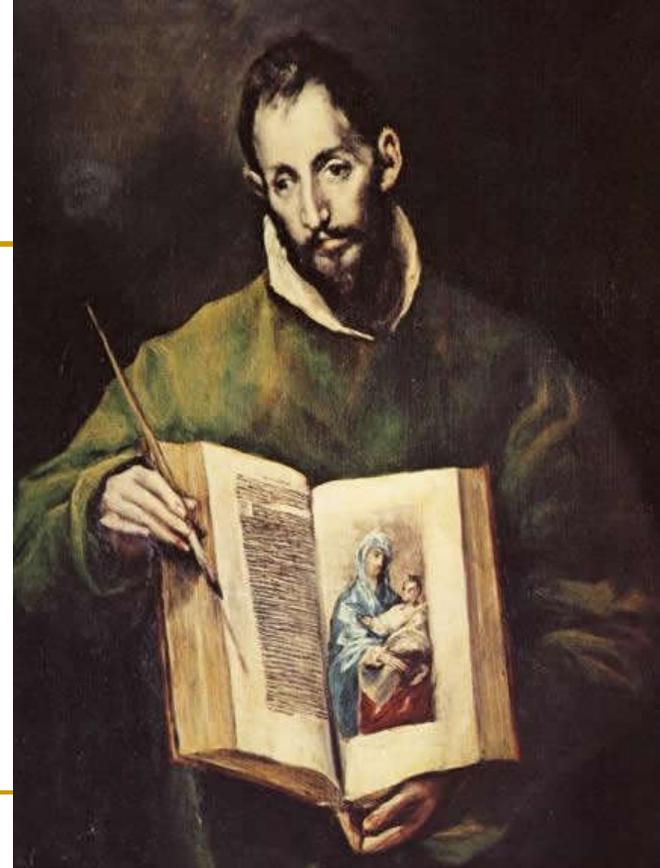
**Biblija – Novi zavjet 20./21.
amdg.ffrz.hr – nastava**

Kristovo javno djelovanje u Lk

Kušnja u pustinji

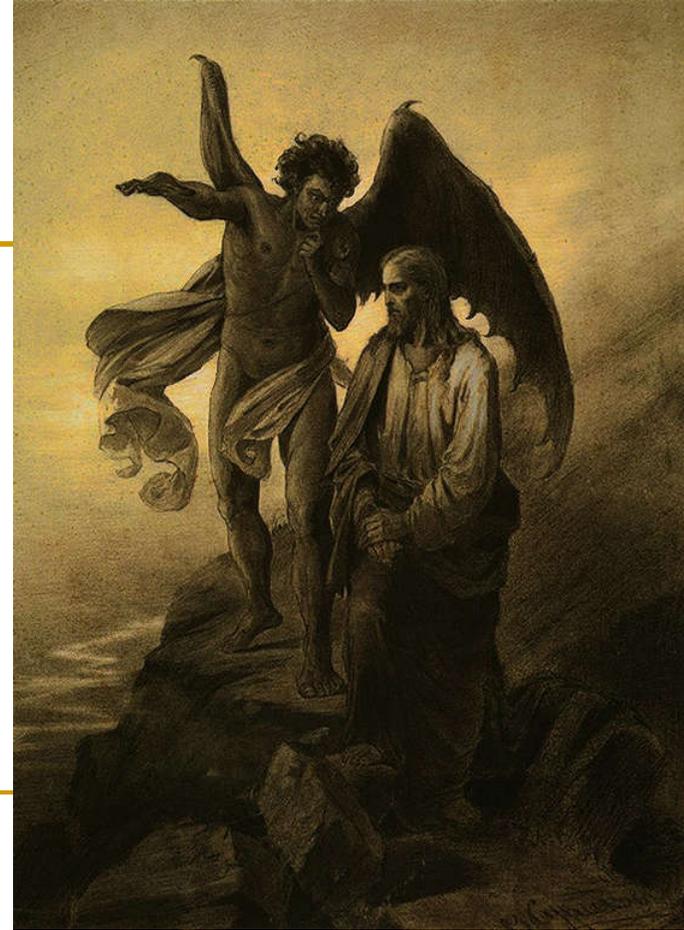
Evandjelje kod Lk

**Kristove pouke: milosrdni Samaritanac,
rasipni sin**



Kristova kušnja u pustinji u Lk

Lk 4,1-13



Smještaj

- ❑ Vodstvo u Lk 4,1:
- Pun Duha Svetoga
- Vođen *u Duhu*, Duhom
 - ❑ Usp. Mt 4,1; Mk 1,12
- Vodi ga da bude iskušán (Mt 4,1)
- Duh ga “izbacuje” (Mk 1,12)
 - ❑ Koliko traje kušnja?
- Izvornik u 4,2: 40 dana posta, pa glad
 - ❑ Usp. Mk 1,13: 40 dana iskušávan



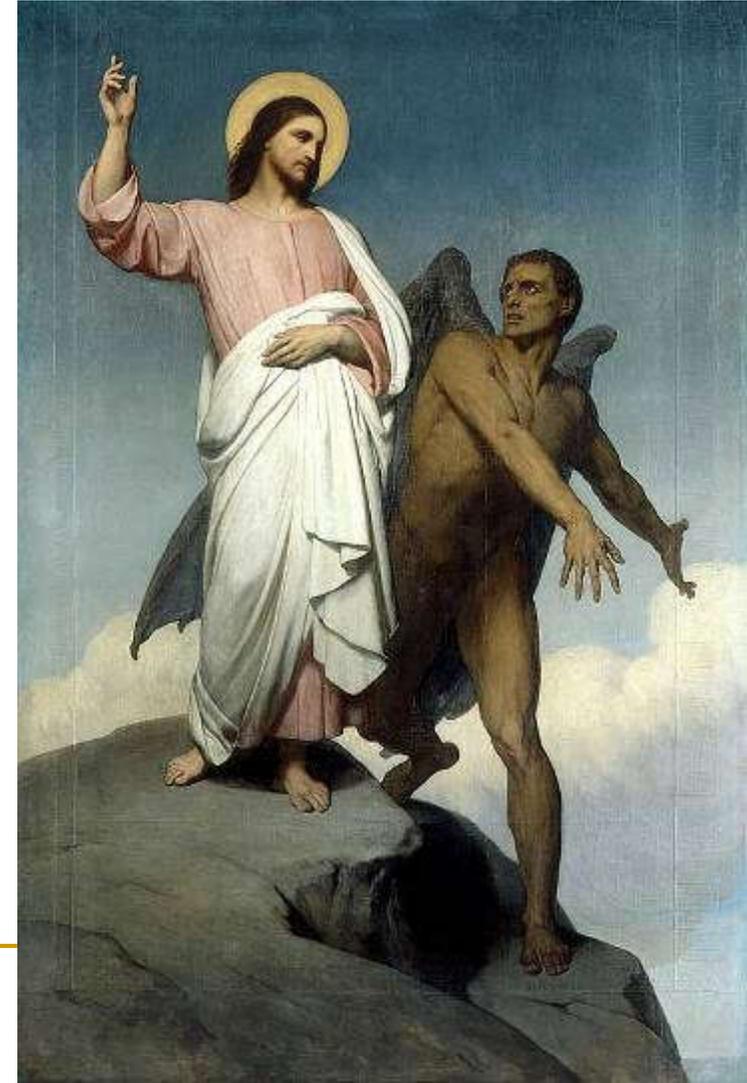
Novost u Lk 4,1-13

- Slijed kušnji (Lk 4,**3.5.9**):
- 1. λίθος – ἄρτος (kamen – kruh v3),
- 2. βασιλείαι (kraljevstva v5),
- 3. ἱερός (hram v9)
 - “Četvrta kušnja” u 4,3.9:
- “Ako si Sin Božji...” (4,3.9)
- Uz 1. i 3. kušnju ⇔ 3,22.38
 - Kod Mt 4,3.6 nakon druge odustaje
- “Ti si Sin moj, Ljubljeni...” (Lk 3,22)
- Sin Božji (Lk 3,28)
- Sotonska tvrđnja u Lk **4,6**:
- Meni je dana vlast (Lk 4,6)
 - Usp. “ja ću ti dati” (Mt 4,9)



Kristova pobjeda u Lk 14,12s

- **Kristov odgovor u 4,12**
na zlorababu Pisma (Lk 4,10s)?
 - Usp. Lk 4,8.10
- “pisano je” ⇔
- “rečeno je” – živa predaja (Lk 4,12) →
- **Sotona odlazi (4,13)**
 - *zauvijek?*
- **Do nove prilike**



Tko je pravi evanđelist

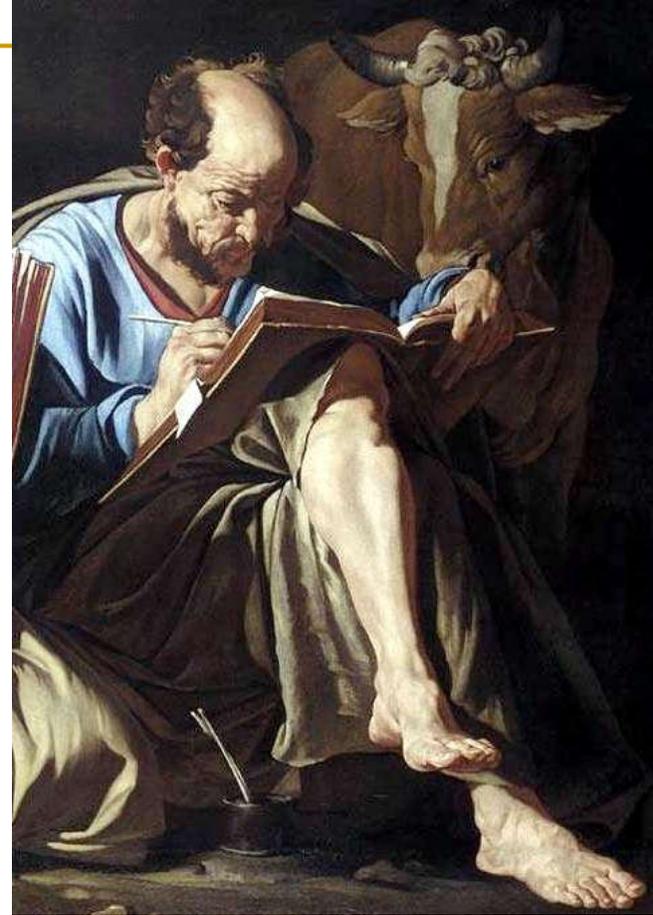
*Naviještanje evanđelja
u Evanđelju po Luki
grč. εὐαγγελίζομαι*



Guercino, Evanđelist Luka

Imenica i glagol

- εὐαγγέλιον [euangélion]: Mt 4x, Mk 8x, Lk i Iv=0, Dj 2x
 - Mk 1,1 – cijeli spis ili Isus
 - 16,8: svemu stvorenju
- εὐαγγελίζομαι [euangelízomai]:
- naviještati evanđelje, donositi radosnu vijest, objaviti blagovijest, evangelizirati
- Mt 1x u 11,5: citat iz Iz 61,6; Mk i Iv = 0
- Lk 10x, Dj 14x



Tko donosi radosnu vijest?

- Lk 1,19 (usp. 2,10):
- Gabriel
 - Lk 3,18:
- Ivan Krstitelj
 - Lk 4,43 – sadržaj?
- Isus naviješta kraljevstvo Božje (usp. 8,1; 16,16)
 - Lk 9,6 (usp. 9,1):
- Dvanaestorica, Apostoli
 - Lk 16,16:
- Bog, Otac nebeski? (usp. 7,22)



Dobra vijest s neba

- Kome, gdje (Lk 1,11s)
- Zahariji, u Hramu, dijalog 13-20
 - Odgovor, predstavljanje (19):
- stoji pred Božjim licem, *poslan*
 - Sadržaj evanđelja (usp. 13):
 - a) Uslišana usrdna molba
 - b) Rodit će se Ivan (nijemost – znak? 20)
 - Sadržaj blagovijesti pastirima u Lk 2,10-12:
- Velika *radost* (10)
 - Ivanovo rođenje isto *radost* (14)
- Danas se rodio *Gospodin* (11)
- Znak: novorođeni (12 usp. Emanuel)



Ivan Krstitelj – evanđelist

- ❑ Ivan naviješta radosnu vijest (3,18)
- ❑ Kome, način: παρακαλέω (18)?
- Narodu (18)
- Bodri, tješi (usp. Duh Branitelj) (18)
 - ❑ Sadržaj (16s)?
- Dolazi Jači koji krsti Duhom
- Skuplja, spaljuje
 - ❑ Stanje u narodu (3,15)?
- Pitaju se nije li Ivan Mesija
 - ❑ Što slijedi u 3,21?
- Isus kršten



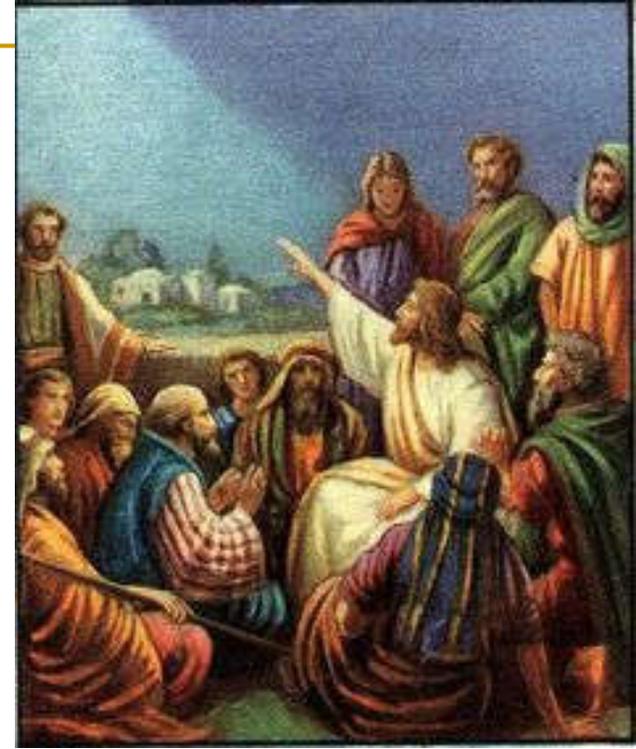
Mesijansko proroštvo

- ❑ Tko (Lk 4,18), gdje (16)?
- Isus (18) u Nazaretu (16) – othranjen
 - ❑ Odakle citat, kome evanđelje (Lk 4,18)?
- Nađe kod Izaije (61,1), siromasima
 - ❑ Što Bog čini (Lk 4,18)? Sadržaj (18.19)?
- Pomazati (χρίω *hrio* – samo tu u Ev.)
- Poslati (usp. Gabriel poslan 1,19)
 - ❑ Sadržaj (2x glagol u 18.19)?
- *Propovijedati*: slobodu, vid (18), godinu milosti (19)
 - ❑ Proglas o proroštvu u 4,21?
- Pismo se ispunilo – izvor i biblijski temelj



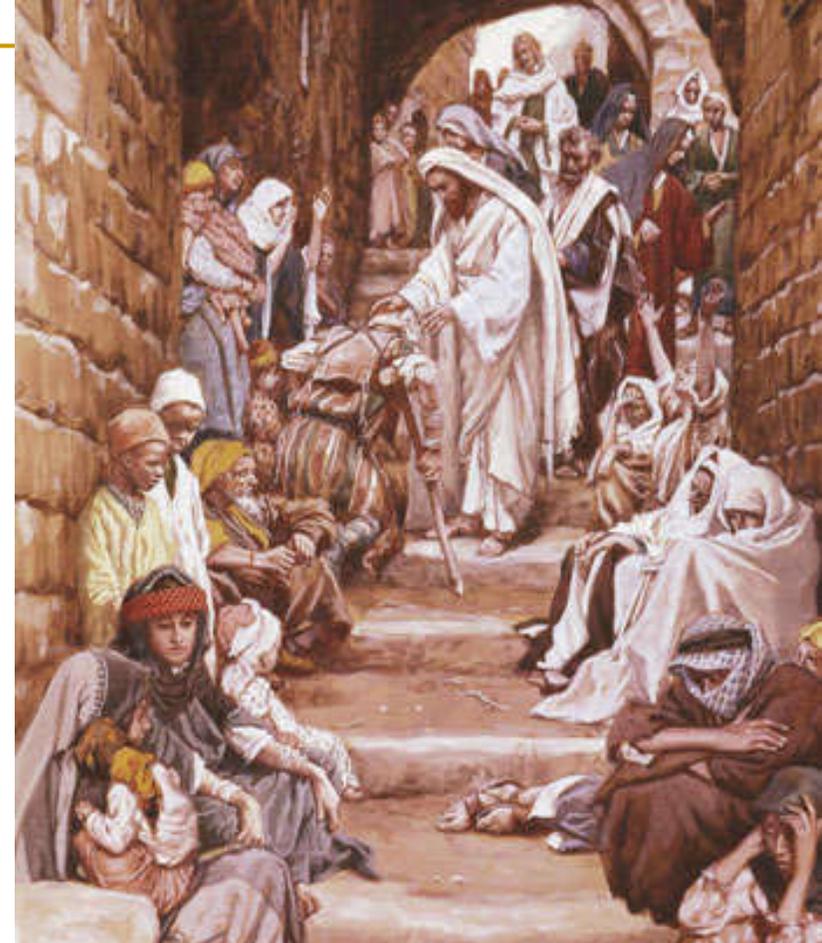
Isus evanđelist

- ❑ Tko, gdje (Lk 4,43)?
- Isus u drugim gradovima (43)
 - ❑ Sadržaj (43)?
- Kraljevstvo Božje (usp. 8,1; 16,16)
 - ❑ Kome Isus tumači?
- Mnoštvu izjutra (42), nakon izlječenja (40s)
 - ❑ Zašto (43)?
- Treba δεῖ = Očeva volja
- Poslan (teol. pasiv) – usp. 1,19; 4,18



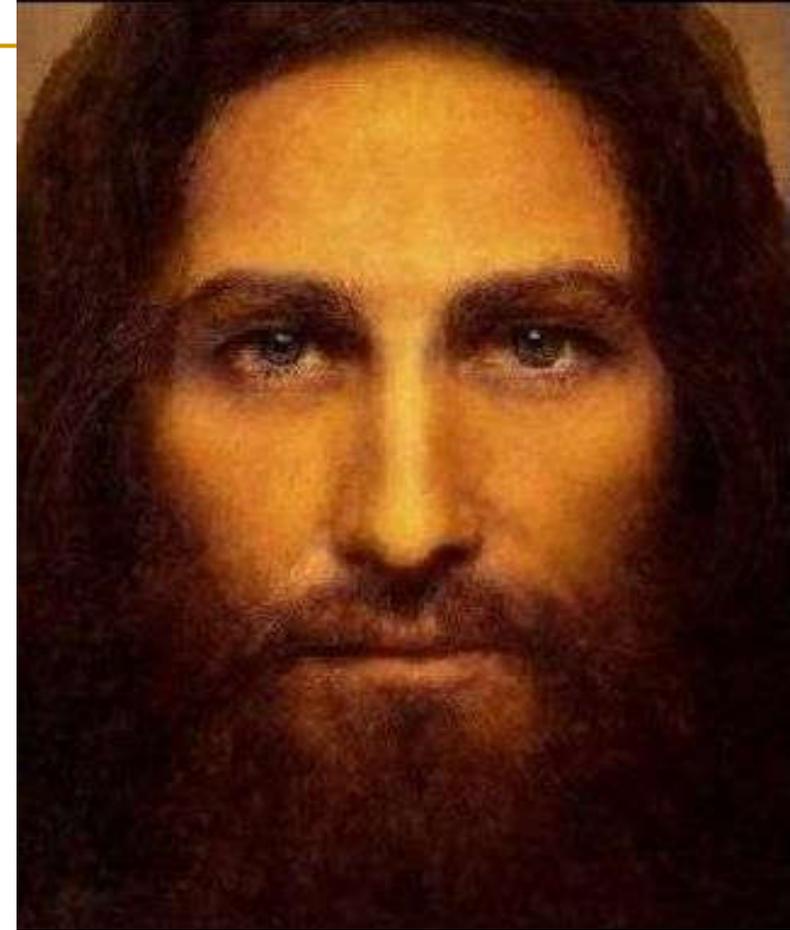
Provjera

- ❑ Kome evanđelje (Lk 7,22)?, gdje (Lk 4,43)?
- Siromasima (teol. pasiv?) usp. Lk 4,18
 - ❑ Kada (7,18s)?
- Krstitelju (od 3,20 u zatvoru) javljaju o slavnom Isusu u Judeji (7,17)
- Šalje dvojicu da provjere (19)
 - ❑ Kakav odgovor (21s)?
- Isus ozdravlja mnoge (21)
- Citira Iz 61,1 kao u Nazaretu (22)
 - ❑ Naviještanje 2. put povezano s Krstiteljem



Isusov “projekt”

- ❑ Tko, gdje (Lk 8,1 usp. 7,17)?
- Isus po gradovima i selima Judeje
 - ❑ Način i sadržaj i (8,1)?
- Propovijeda (usp. 4,18)
- Kraljevstvo Božje (usp. 4,43; 16,16)
 - ❑ Prispodobe: tajne kraljevstva (8,10)
 - ❑ S kim (8,1-3)?
- Dvanaestorica (1),
- Magdalena (2), Ivana, Suzana i mnoge druge (3) – uloga (3):
- “logistika” – kod raspeća, na Uskrs na grobu



Donositelji Blagovijesti

- Gdje, kako (Lk 9,6)
- Posvuda po selima, uz liječenje
 - Tko (9,1), što (2)
- Dvanestorica (1), poslani
- propovijedati kraljevstvo Božje, liječiti (2)
 - Sredstva (9,1.3)
- Vlast od Isusa (1), ništa na put (3)
 - Sloboda u 9,5:
- Bez prisile uspjeha, i prah s nogu svjedočanstvo



Podjela povijesti

- ❑ Sadržaj naviještanja (Lk 16,16)?
- **Kraljevstvo Božje = radosna vijest**
 - ❑ 3. put sadržaj: Kraljevstvo (usp. 4,43; 8,1)
 - ❑ Tko (Lk 16,16)?
- **Teološki pasiv (usp. 7,22: siromasi)**
 - ❑ Razdjelnica povijesti (16,16)
- **Ivan Krstitelj (usp. 3,18; 7,22; 20,1)**



Vlast za Evandjelje

- ❑ Tko, gdje (Lk 20,1)?
- **Isus, u Hramu (Jeruzalem)**
 - ❑ Način, objekt (Lk 20,1)?
- **Poučavanje**
- **Narod**
 - ❑ Pitanje o vlasti (20,2):
- **Glavari svećenički, pismoznanci sa starješin**
 - ❑ Odgovor protupitanjem (3):
- **Ivan Krstitelj (3 usp. 3,18; 7,22; 16,16)**
- **Mesijanska vlast: pomazanje (4,18)?**



Isus – Učiteľj



**U prispodobi
o milosrdnom Samarijancu
Lk 10,25-37**

Životni putnik i ljudi oko njega

- Institucije, razbojnici (Lk 10,30)
- “Polumrtav” (30)
- Svećenik i levit – vidi, prolazi po drugoj strani (ἀντι- 31.32)
 - Kulturni razlozi?
 - I oni *odlaze* (kao razbojnici, 30)
- Samaritanac – vidi, sažali se (33)
 - Dođe do (33), pristupa (34)
 - Dvije dnevnicе + uzvrat
- Povjerenje ⇔ razbojstvo, udaljavanje



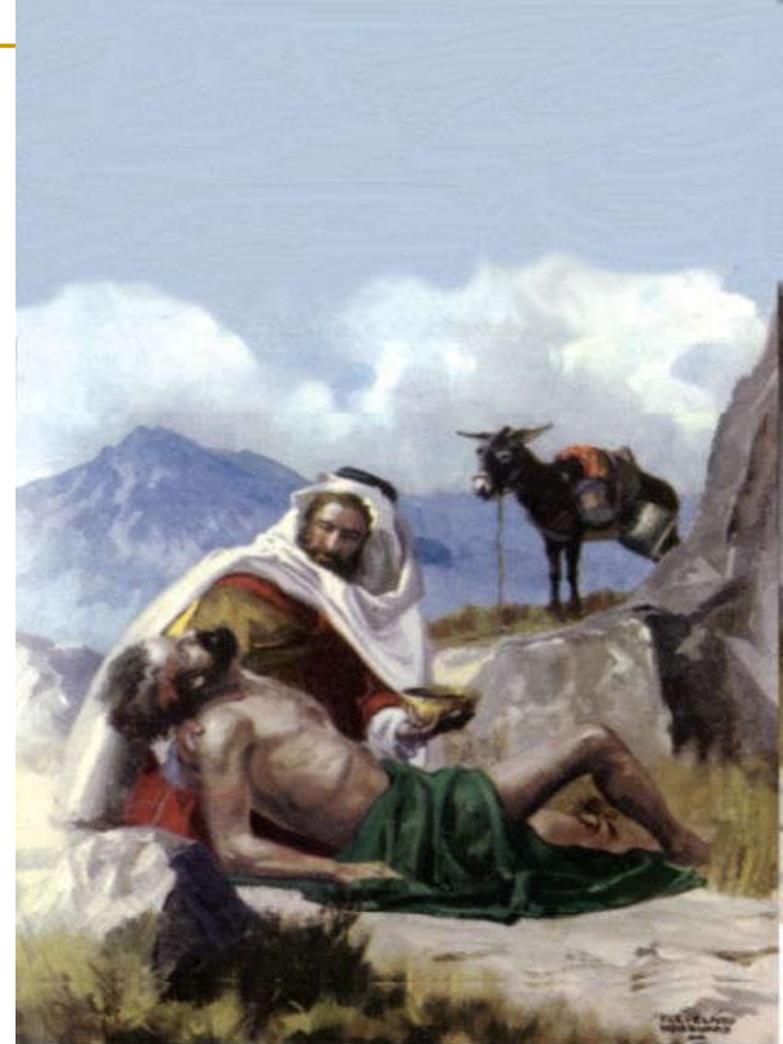
Bližnji

- Iskazao milosrđe (Lk 10,37)
 - Zaharija: *Iskazati dobrotu ocima* (1,72)
 - Marija: Dobrota je njegova... (1,50)
- Pobrinuti se (34.35 – Samaritanac,
 - Zaharija: Gospodin *pohodi* narod svoj (תקפ 1,68)
- Sažalio se (33) – Srce Isusovo
 - Krist nad udovicom iz Naina (7,13), milosrdni otac pred rasipnim sinom (15,10), premilosrdno srce Božje (1,78)
- Dolazi u blizinu, povija rane, uzima ga u ruke (34)
 - primjenjuje sredstva: ulje, vino



Baštiniti život vječni

- Najdublja težnja
- Što mi je činiti? (Lk 10,25)
 - To čini (28)
 - I ti čini tako (37)
- Ljubi Boga i bližnjega! (27)
 - Cjelovit program iz Pisma (Pnz 6,4)
- da iskuša (25); da se opravda (29)
provokator → *mudrac*
 - Sam čita u Zakonu (26)
 - Sam odgovara što treba činiti (“Ljubi...!” 27)
 - Sam odgovara tko je bližnji (37)



Moje boli na se uzeo

- Putnik *silazi* iz Jeruzalema (30)
- Žrtva institucija
- Izranjen:
 - bičevima, trnjem
- Svučen
- Među razbojnicima



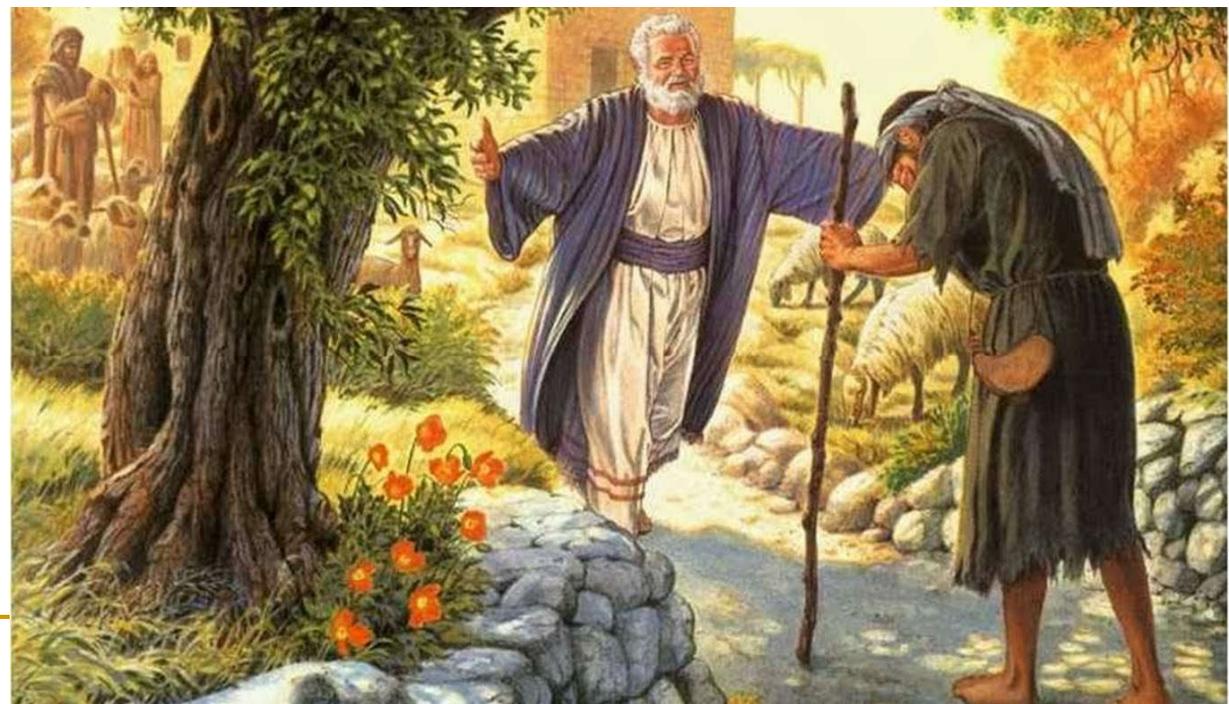
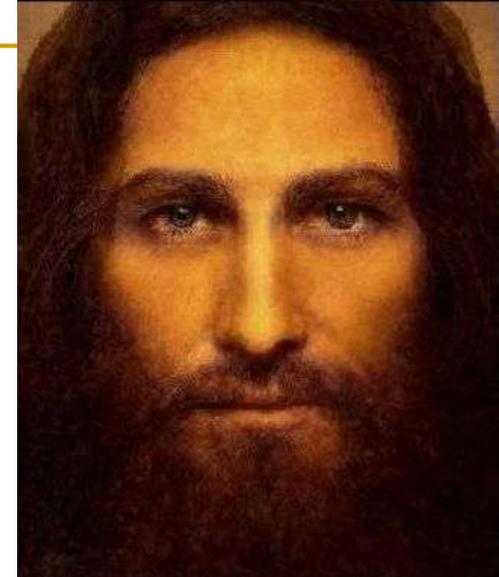
Dva brata i milosrdni otac

**Gozba u očevu domu
(Lk 15,11-32)**



Učitelj govori

- ❑ Pouka u Lk 15 kome (1.2)?
- Carinicima, grešnicima (15,1)
- Farizejima, pismoznancima (2)
 - ❑ O čemu? εὐφραίνω
[eufrájno] (23.24.29.32)
- “da se proveselimo” (23)
- “stadoše se veseliti” (24)
- “da se proveselim” (29)
- “treba se veseliti” (32)



Otac prima izgubljenoga

- ❑ Očeva unutarnja reakcija Lk 15,10:
- **σπλαγχνίζομαι** [splanhñízomai] (20)
- *ganut, sažalio se*
- **Grijev:**
 - ❑ Sin: “sagriješio sam” (19.21)
 - ❑ Otac: “smrt”, “propast” (24.32)



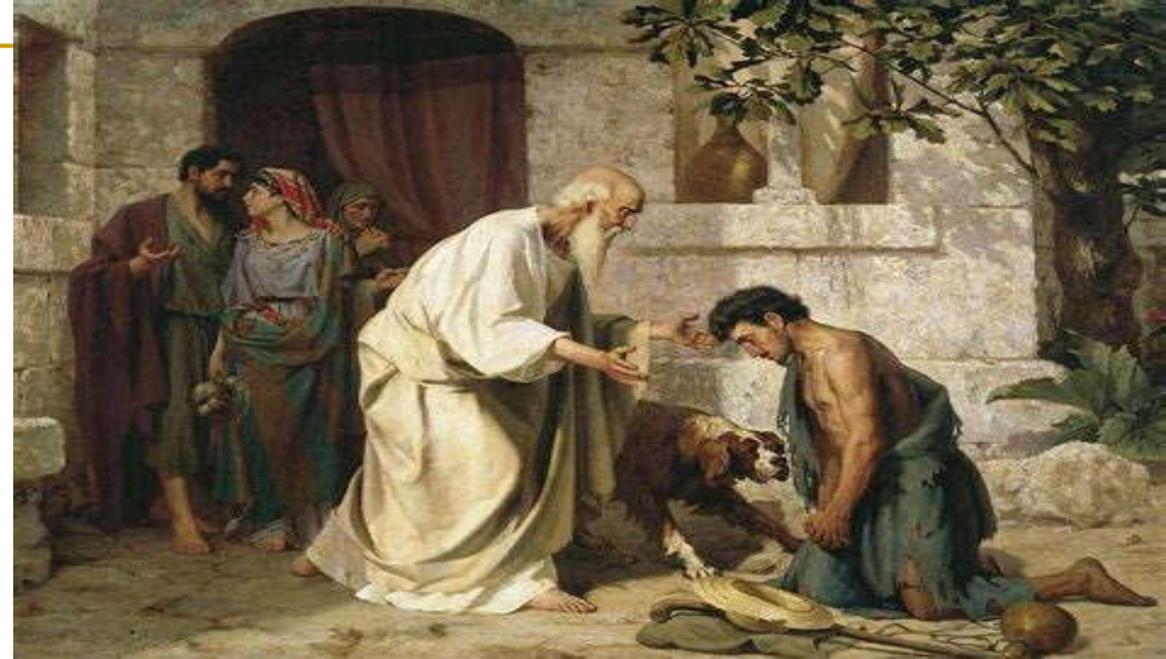
Otac prima izgubljenoga

- ❑ Očeva unutarnja reakcija Lk 15,10:
- **σπλαγχνίζομαι** [splanhñízomai] (20)
- *ganut, sažalio se* – sućut, milosrđe u središtu osobe
- **Griješ 19.21 ⇔ 24,32:**
 - ❑ Sin: “sagriješio sam” (19.21)
 - ❑ Otac: “smrt”, “propast” (24.32)



Mlađi brat

- Čovjek žudnje:
- Daj mi moj dio (15,12)
 - Pokupio sve, oputovao (13)
- Želio se nasititi (16)
- Želi poći ocu (18)
 - Razgovori:
- Oče, daj mi (12)
- Oče, sagriješih...
Uzmi me (18)
- Oče sagriješih (21)



- “ona zemlja” (14.15) = tuđina
- Tuđinac ga šalje
 - Pase svinje, ne ovce
- Glad (14) ⇔ obilje hrane (17)
 - Umire = “propada” (17 usp. 24.32)

Stariji brat

- Radi u polju (25)
- Razgovara sa slugom (26)
- Uskipio (28)
 - Odbija ući
- δουλεύω σοι (“rob” 29) ⇔ momak (26), najamnici (17)
- Za njega je otac zapovjednik
 - Nema obitelji
- Žudnja: da se proveseli (29)



Otac i mlađi sin

- Inicijativa *mlađega* (Lk 15,12)
- Otac pravedno dijeli: “*dio koji pripada*”
- ne priječi odlazak (13)
 - *daleka* zemlja (13)
- vidi ga dok je bio *daleko* (20)
- sućut (20) – Samaritanac (10,33);
Isus nad udovicom (7,13)
 - Očeva inicijativa (20.22):
- trči, grli, ljubi (20)
- obuća (22)
 - ⇔ “primi me kao najamnika” (19)



Otac i stariji sin

- “im (njima)” – podjela obojici (Lk 15,12)
- *izići* (28) – otac opet izlazi
 - Otac prvi govori: tješi (28)
- Sluša sina (29s):
 - Želio se provešeliti s prijateljima
 - “ovaj sin tvoj” (30)
- Daje odgovor (31s):
 - “sinko” (31) ⇔ “služim ti” (29)
 - “sve je tvoje” (31) ⇔ dio imanja (12)
 - “tvoj brat” (32) ⇔ sin tvoj (30)
 - veselje i radost (32) ⇔ srdžba (28)

